

Motion till riksdagen
2013/14:U21

av **Hans Linde m.fl. (V)**
med anledning av skr. 2013/14:114

Strategisk exportkontroll 2013 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	1
3	Inledning	3
4	Kraftigt ökad svensk krigsmaterielexport	3
5	Den globala ökningen av militära utgifter.....	4
6	Regelverk med kryphål	4
7	En reformering som kom av sig	5
8	Framtidens regelverk.....	5
9	Riktlinjer för krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel	6
10	Politik för global utveckling (PGU)	7
11	Import och uthyrning av krigsmateriel	7
12	Handel med tjänster	8
13	Öppna upp Exportkontrollrådet.....	8
14	Exportkrediter för krigsmaterielexport.....	9
15	Krigsmaterielsamarbetet inom EU	10
16	Militärt samarbete med Saudiarabien.....	10

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att undersöka hur framtidens regelverk för svensk krigsmaterielexport ska utformas så att det utesluter möjligheten att exportera krigsmateriel till länder som begår omfattande och grova brott mot de mänskliga rättigheterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att undersöka hur framtidens regelverk för svensk krigsmaterielexport ska utformas så att det utesluter möjligheten att exportera krigsmateriel till krigförande stater.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en översyn bör göras av vad som räknas som krigsmateriel för strid och vad som räknas som övrig krigsmateriel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att den svenska krigsmaterieexporten stämmer överens med Sveriges politik för global utveckling och inte motverkar en hållbar utveckling.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för den svenska krigsmaterielimporten skulle kunna utformas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för uthyrning och utlåning av krigsmateriel kan utformas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett tilläggsdirektiv till Utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för handel med tjänster som är kopplade till krigsmateriel kan utformas.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på hur tillståndsgivningen för export av krigsmateriel samt Exportkontrollrådets arbete kan bli mer transparenta.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär att svensk krigsmaterielexport inte ska understödjas av exportkrediter eller andra former av statligt exportstöd.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag på hur Sverige ska motsätta sig alla riktlinjer och regelverk inom EU som kan leda till att Sveriges möjligheter att reglera vapenhandeln begränsas.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör upphäva det militära samarbetsavtalet mellan Sverige och Saudiarabien.

3 Inledning

Vänsterpartiet vill att Sverige ska vara ett land som konsekvent står upp för demokrati och folkstyre, ett land som aktivt och konsekvent arbetar för fred och nedrustning samt ett land som fördömer varje brott mot de mänskliga rättigheterna, oavsett var, av vem eller med vilka motiv det begås.

Den svenska vapenexporten har ökat kraftigt på senare år och nära på fyrdubblats sedan 1994. Under bara det senaste året märks en ökning i värdet på faktisk krigsmaterielexport med 22 procent. Värdet på vapenexporten uppgår nu till nära 12 miljarder kronor årligen. Bland köparna återfinns en lång rad diktaturer, krigförande stater och länder som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. Vänsterpartiet har varit starkt kritiskt till denna utveckling; den står tydligt i strid med hur vi vill att Sverige ska agera i världen. Sverige kommer inte med trovärdighet att kunna agera för ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och frihet i någon del av världen så länge vårt land beväpnar auktoritära regimer som samtidigt underminerar detta.

Dubbelmoralen i svensk vapenexport har inte minst blivit tydlig under de folkliga protesterna i Nordafrika och Mellanöstern, när folket krävt frihet, demokrati och social rättvisa av auktoritära regimer som Sverige under en lång rad år exporterat vapen till. Behovet av grundläggande reformering av krigsmaterielexporten har dessutom i synnerhet understrukits av Saudi-affären och Projekt Simoom, där det avslöjats att regeringen gett sitt godkännande till att Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) inlett ett samarbete med Saudiarabien med syftet att bistå sauderna i byggandet av en fabrik för antitankvapen. Det är uppenbart att Sveriges regelverk för export av krigsmateriel behöver förändras i grunden.

Vänsterpartiets mål är tydligt – vi vill se en värld i fred, utan vapen. Därför menar vi att Sveriges vapenexport på sikt helt ska avvecklas. I denna motion lyfter vi en lång rad förslag på hur regelverket för svensk vapenexport kan förändras och bli mer restriktivt.

4 Kraftigt ökad svensk krigsmaterielexport

I skrivelse 2013/14:114 Strategisk exportkontroll 2013 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden beskriver regeringen den svenska

Fel! Okänt namn på

vapenexporten under 2013. Värdet på export av krigsmateriel under 2013 var 11,9 miljarder kronor. Thailand (3 319 miljoner kronor), Saudiarabien (750 miljoner kronor) och Indien (709 miljoner kronor) hör till några av de största enskilda mottagarländerna för svensk krigsmateriel. På mottagarlistan återfinns även Förenade Arabemiraten (271 miljoner kronor), Algeriet (161 miljoner kronor), Bahrain (24 miljoner kronor) och Brunei (16 miljoner kronor).

Under åren 2008–2012 var Sverige världens tolfte största vapenexportör enligt Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri) och så sent som 2011 var Sverige världens största vapenleverantör i per capita-termer, enligt Svenska Freds.

För ett år sedan kunde regeringen betona att exporten hade minskat jämfört med året dessförinnan. Sett till den markanta ökningen av vapenexporten under 2013 framstår minskningen under 2012 som ett undantag snarare än som början på en ny trend. Under en lång rad år på 1990-talet och fram till de första åren efter millennieskiftet låg den svenska krigsmaterielexporten runt 3 miljarder kronor per år. År 2003 fördubblades den nästan och fortsatte sedan att öka under de kommande åren.

Uppställningen nedan visar hur krigsmaterielexporten har utvecklats sedan 1994. Trenden är mycket tydlig:

1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
3 181	3 313	3 087	3 101	3 514	3 654	4 371	3 060	3 440
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
6 479	7 291	8 628	10 372	9 604	12 698	13 561	13 745	13 914
2012	2013							
9 760	11 942							

5 Den globala ökningen av militära utgifter

Globalt sett har militärutgifterna det senaste decenniet ökat dramatiskt. Mellan 2000 och 2010 ökade de med mer än 50 procent enligt Sipri. Under 2012 uppskattar Sipri att världens militära utgifter uppgick till 1 756 miljarder dollar (Sipris årsbok, 2013). Som en jämförelse skulle den summa världen satsade på vapenköp under två och en halv dagar i fjol enligt FN räcka till att rädda livet på sex miljoner mammor och barn.

6 Regelverk med kryphål

Den nuvarande svenska krigsmaterielexportlagstiftningen vilar formellt på grundprincipen att export av krigsmateriel är förbjudet, men att dispenser kan ges. Denna möjlighet till dispens uttrycks på följande sätt i den nuvarande lagstiftningen:

Fel! Okänt namn på

Tillstånd till utförelse av krigsmateriel, eller till annan samverkan med någon i utlandet avseende krigsmateriel, bör medges endast om sådan utförelse eller samverkan

1. bedöms erforderlig för att tillgodose det svenska försvarets behov av materiel eller kunnande eller i övrigt är säkerhetspolitiskt önskvärd, samt
2. inte står i strid med principerna och målen för Sveriges utrikespolitik.

Till detta tillkommer EU:s Gemensamma ståndpunkt om vapenexport 2008/944/Gusp som ska tillämpas vid den nationella tillståndsprövningen. Denna anger EU:s lägsta accepterade nivå på nationell vapenexportreglering och motsäger inte någon del av den svenska lagstiftningen samtidigt som den inte heller kräver strängare krav än de som redan åligger den svenska vapenexporten. Regeringens egen skrivelse bedömer att svensk lagstiftning i kombination med politiken för global utveckling (PGU) utgör ett fullgott substitut till EU:s gemensamma ståndpunkt. Lagstiftningen förefaller därmed vara nog så tydlig. Trots detta har breda omtolkningar urholkat den steg för steg och utvidgat möjligheterna för dispensutgivningen. Detta har möjliggjort den kraftiga ökningen av svensk vapenexport. Vänsterpartiet menar att många genomförda leveranser har stått i strid med de riktlinjer som citeras ovan.

För Vänsterpartiet är nedrustning, demokratisering och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna centrala mål för den svenska utrikespolitiken. Den svenska vapenexporten strider mot samtliga dessa mål. Sverige exporterade förra året vapen till länder i väpnad konflikt, såsom Pakistan, samt till diktaturer som Bahrain och Brunei.

7 En reformering som kom av sig

Vid behandlingen av 2011 års skrivelse fanns det en klar majoritet i riksdagen för att införa ett demokratikriterium, ett förbud mot vapenexport till icke-demokratier, i svensk krigsmateriellagstiftning. Trots det valde de fyra borgerliga partierna och Socialdemokraterna att ingå en överenskommelse som innebar att man i utrikesutskottets betänkande 2010/11:UU3 slog fast att ”regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag till ny krigsmateriellagstiftning i syfte att skärpa exportkontrollen gentemot icke-demokratiska stater”. Dock fastslogs inte vare sig när regeringen skulle återkomma eller vilka typer av skärpningar man önskade, och Vänsterpartiet valde på grund av dessa otydligheter att vidhålla sitt krav på ett skarpt demokratikriterium. Tre år senare kan vi konstatera att en utredning visserligen har tillsatts, men att den inte ska vara klar förrän den 15 december i år, dvs. efter kommande riksdagsval. Det kommer med andra ord att ta flera år innan en eventuellt reformerad krigsmateriellagstiftning kan vara på plats. Allt tyder med andra ord på att regeringen försöker förhålla alla försök till skärpningar av den svenska krigsmateriellagstiftningen.

Fel! Okänt namn

8 Framtidens regelverk

Vänsterpartiet vill att Sverige ska vara en trovärdig röst för de mänskliga rättigheterna, för fred och för demokrati. För oss är det inte förenligt med att exportera vapen till länder som kränker de mänskliga rättigheterna, krigförande stater eller diktaturer. På dessa områden önskar vi att den svenska lagstiftningen skärps. Därför är det välkommet att den parlamentariska kommitté som ska utreda den framtida svenska exportkontrollen av krigsmateriel getts i uppdrag att undersöka på vilket sätt en skärpning ska göras av kontrollen av vapenexporten till icke-demokratier. Samtidigt menar vi att detta inte är tillräckligt.

Regeringen bör återkomma med ett tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att undersöka hur framtidens regelverk för svensk krigsmaterielexport ska utformas så att det utesluter möjligheterna för Sverige att exportera krigsmateriel till länder som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Den svenska lagstiftningen förbjuder i dag export till krigförande stater. Dock visar regeringens skrivelse hur Sverige exporterar vapen till en rad stater som deltar i väpnade konflikter eller som befinner sig i inbördeskrig. USA är fortfarande svårt att beteckna som något annat än ett land som befinner sig i krig genom sin militära närvaro i Afghanistan. Därtill går det inte att förneka att mottagarlandet Pakistan befinner sig i en blodig såväl som gränsöverspillande väpnad konflikt, något som tills nyligen stämt och enligt vissa bedömare fortfarande stämmer i fallet Thailand.

Regeringen bör återkomma med ett tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att undersöka hur framtidens regelverk för svensk krigsmaterielexport ska utformas så att det utesluter möjligheten för export av krigsmateriel till krigförande stater. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9 Riktlinjer för krigsmateriel för strid och övrig krigsmateriel

I Sverige delas krigsmateriel upp i två kategorier: krigsmateriel för strid (KS) och övrig krigsmateriel (ÖK). Som övrig krigsmateriel räknas en lång rad olika typer av krigsmateriel, från avancerade radarsystem och helikoptrar till jaktgevär och minröjningsutrustning. I ett par av dessa fall, som t.ex. minröjningsutrustning, kan det finnas goda skäl att ha mindre restriktiva riktlinjer än för krigsmateriel som kan användas i strid. Samtidigt ser vi i flera fall goda skäl för att produkter som i dag räknas som ÖK i stället borde klassificeras som KS och omfattas av mer restriktiva riktlinjer. Ett sådant exempel är radarsystemet Erieye, som räknas som ÖK och som är ett vapensystem som tydligt kan användas som en del i krigföring. Regeringen bör ges i uppdrag att

göra en översyn av riktlinjerna för vad som räknas som krigsmateriel för strid och vad som räknas som övrig krigsmateriel. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

10 Politik för global utveckling (PGU)

I december 2003 beslutade en enig riksdag om en politik för global utveckling. Genom beslutet fastställdes att alla politikområden, inklusive handel med krigsmateriel, ska främja mänskliga rättigheter och bidra till fattigdomsbekämpning.

I skrivelse 2011/12:167 tog regeringen upp ämnet om potentiella motsättningar mellan svenskt vapenexportfrämjande och Sveriges politik för global utveckling (PGU). I en tidigare skrivelse om PGU, 2007/08:89, konstaterade regeringen även att ”väpnade konflikter utgör det allvarligaste hindret för utveckling i många fattiga länder”. Detta till trots exporterade Sverige 2013 krigsmateriel till länder som brottas med stora utvecklingsutmaningar och blodiga väpnade konflikter. Som vi visat tidigare är dessutom listan lång på länder där det förekommer grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna och där regimen har köpt vapen från Sverige.

Vänsterpartiet anser inte att den svenska vapenexporten i dag står i överensstämmelse med PGU:s tydliga utgångspunkt: att alla politikområden ska ”präglas av ett rättighetsperspektiv och kännetecknas av de fattigas perspektiv på utveckling”.

Vänsterpartiet välkomnade PGU för elva år sedan, men konstaterar tyvärr att arbetet med att omsätta PGU går alldeles för sakta. Trots regeringens försäkran om att ”strävan är att effekter av den svenska krigsmaterielexporten som är negativa för ansträngningarna att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling ska undvikas” så fortsätter vapenexporten till länder som svensk lagstiftning såväl som EU:s gemensamma ståndpunkt tydligt avvisar vapenexport till. Vi menar att det borde vara en självklarhet att man genomför obligatoriska konsekvensanalyser utifrån PGU:s målsättningar varje gång man beviljar tillstånd för export av krigsmateriel. Regeringen bör därför återkomma med förslag som innebär att den svenska krigsmaterielexporten ska stämma överens med Sveriges politik för global utveckling och inte motverka en hållbar utveckling. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

11 Import och uthyrning av krigsmateriel

Sveriges kanske största utrikespolitiska tillgång är dess internationella trovärdighet. Men vår trovärdighet kan inte tas för given. Hur det svenska regelverket för krigsmaterielexport utformas och vilka länder vi exporterar till påverkar självklart hur vi uppfattas av vår omvärld.

Fel! Okänt namn på

Men svensk handel med krigsmateriel handlar även om svensk import av krigsmateriel. Också denna är en viktig del av den svenska utrikespolitiken, men till skillnad från exporten av krigsmateriel är importen i det närmaste oreglerad. Detta har inneburit att Sverige i modern tid importerat krigsmateriel från bl.a. Israel och Vitryssland. Det innebär att svenska skattemedel, via Försvarsmakten, gått rakt in i krigsmaterielindustrin i Israel och Vitryssland. För Vänsterpartiet är detta exempel på import som står i strid med målen för svensk utrikespolitik och som i grunden hotar vår internationella trovärdighet. Regeringen bör återkomma med ett tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för den svenska krigsmaterielimporten skulle kunna utformas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Likaså menar Vänsterpartiet att det ska finnas regler för uthyrning och utlåning av svensk krigsmateriel. Det har exempelvis förekommit uppgifter om att Försvarsmakten lånat ut krigsmateriel till den israeliska armén, vilket är mycket problematiskt sett till Israels agerande vad gäller de mänskliga rättigheterna.

Vänsterpartiet menar att det är orimligt att Försvarsmakten har möjlighet att låna eller hyra ut krigsmateriel till diktaturer, krigförande stater och länder som begår grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna. Tyvärr saknas regelverk på detta område. Regeringen bör därför återkomma med ett tilläggsdirektiv till utredningen om exportkontrollen av krigsmateriel som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för uthyrning och utlåning av krigsmateriel kan utformas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

12 Handel med tjänster

Dagens krigsmateriellagstiftning omfattar handel med varor. Men dagens vapenexport inkluderar inte bara krigsmateriel i sig utan också olika former av tjänster kopplade till krigsmateriel. Projekt Simoom är ett tydligt exempel på detta. I detta fall handlade det i grunden inte om export av varor utan av tjänster. Vänsterpartiet menar att denna lucka i lagstiftningen bör täppas till. Regeringen bör återkomma med ett tilläggsdirektiv till utredningen om översyn av exportkontrollen som ger den i uppdrag att även undersöka hur ett regelverk för handel med tjänster kopplade till krigsmateriel kan utformas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

13 Öppna upp Exportkontrollrådet

Beslut om tillstånd för utförelse och tillverkning av försvarsmateriel samt export av s.k. produkter med dubbla användningsområden fattas av den statliga myndigheten Inspektionen för strategiska produkter (ISP). Vid nya avtal och

då förhållandena i mottagarlandet förändras rådfrågas Exportkontrollrådet, som är en politiskt sammansatt rådgivande nämnd. Arbetet i Exportkontrollrådet är omgärdat med mycket restriktiv sekretess. Ledamöterna har inte tillåtelse att föra vidare de uppgifter de får vid möten med nämnden. Därför var det mycket märkligt att försvarsminister Sten Tolgfors hävdade att partierna i riksdagen blivit informerade om Projekt Simoom med hänvisning till att Exportkontrollrådet informerades på våren 2010. Hade representanterna i Exportkontrollrådet informerat sina partier om de uppgifter de fått hade de begått ett lagbrott.

Vänsterpartiet menar att transparensen måste öka i hanteringen av svensk vapenexport. Kraven på sekretess är i dag orimligt höga; t.ex. borde det vara rimligt att kunna få information runt hur de olika företrädarna i Exportkontrollrådet röstat i olika ärenden. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på hur tillståndsgivningen för export av krigsmateriel samt Exportkontrollrådets arbete kan bli mer transparenta. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

14 Exportkrediter för krigsmaterielexport

Delar av den svenska krigsmaterieexporten sker i dag med statligt stöd. Bland annat har i flera fall exportkrediter utfärdats för att underlätta för den svenska krigsmaterielindustrin att exportera sina produkter. Historiskt finns många exempel på tvivelaktiga affärer som har finansierats med svenska krediter. År 1979 utfärdade exempelvis Exportkreditnämnden (EKN) krediter i samband med en försäljning av tre kustbevakningsfartyg till Försvarsdepartementet i den då odemokratiska enpartistaten Liberia. Krediterna betalades aldrig tillbaka, och 2006 avsatte den borgerliga regeringen 200 miljoner kronor från biståndsbudgeten för att finansiera avskrivningen av dessa skulder, något som dessutom gjordes i strid med gällande internationella regelverk.

Det generösa ramverket för exportkrediter till vapenindustrin som EKN i dag har motverkar svenska utrikespolitiska intressen samt svenska åtaganden när det gäller arbetet för de mänskliga rättigheterna. Under 2013 ställde EKN inte ut några garantier till vapenexporten, men så sent som 2006 uppgick vapenkrediterna till 16 miljarder kronor, eller 43 procent av all kreditgivning. Försäljningen av ett luftburet radarövervakningssystem till Pakistan låg då bakom den stora andelen. Det faktum att en riktad attack mot radarsystemet och tillhörande flygplan under 2012 ledde till omfattande förstörelse och flera dödsfall understryker det oroliga tillstånd som råder i Pakistan samt det tvivelaktiga i att svensk vapenexport i det här fallet skedde i enlighet med PGU.

Vänsterpartiet anser inte att det är rimligt att svenska skattemedel används för att i form av lån och krediter möjliggöra svensk vapenexport. Regeringen bör återkomma med förslag som innebär att svensk krigsmaterielexport inte ska understödjas av exportkrediter eller andra former av statligt exportstöd. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

2010 bildades Försvarsexportmyndigheten, vars syfte är att ”främja svensk vapenexport”. Vänsterpartiet var mycket kritiska till att den nya myndigheten bildades. Vi anser inte att det är en statlig myndighets uppgift att främja vapenexport. Vi föreslog i vår senaste budgetmotion avseende utgiftsområde 6 att anslagen till Försvarsexportmyndigheten ska minskas i ett första steg under 2014 för att myndigheten sedan helt ska avvecklas under 2015.

15 Krigsmaterielsamarbetet inom EU

Vänsterpartiet ser med stor oro på det ökade samarbetet inom EU på krigsmaterielområdet. Vi värnar en oberoende och militärt alliansfri utrikespolitik och menar därför att Sverige ska avbryta allt samarbete som bidrar till en vidare militarisering av EU.

Vi menar att EU:s strategi från 2007, En strategi för en starkare och mer konkurrenskraftig försvarsindustri i EU stakade ut fel riktning för europeisk försvarsindustri med sin betoning på att ”utveckla dess fulla potential”. En senare rapport som utgick från kommissionen den 24 juli 2013, Mot en mer konkurrenskraftig och effektiv försvars- och säkerhetssektor, innebär ytterligare steg mot avreglering och att ännu större fokus riktas mot lösningar som gynnar ekonomiska aktörer på bekostnad av den demokratiska medbestämmanderätten. Detta är en allvarlig och bekymmersam utveckling inom ett så viktigt och känsligt område som vapenindustrin och -exporten. Det gemensamma militära samarbetet inom EU har som mål att bygga upp ett gemensamt försvar. Detta är en utveckling som Vänsterpartiet i grunden motsätter sig.

Ett ökat samarbete om upphandling av krigsmateriel torde försvåra möjligheterna att skärpa den svenska regleringen av krigsmaterielimporten, något som Vänsterpartiet kräver. Sverige ska vara en föregångare genom sin lagstiftning om svensk export och import av vapen och krigsmateriel. Vårt övergripande mål måste vara att den totala vapenhandeln i världen ska minska. Regeringen bör därför återkomma med förslag på hur Sverige ska motsätta sig alla riktlinjer eller regelverk inom EU som kan leda till att Sveriges möjligheter att reglera vapenhandeln begränsas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

16 Militärt samarbete med Saudiarabien

Få enskilda affärer synliggör skillnaden mellan lagstiftningens skrivningar och verkligheten så tydligt som den s.k. Saudiaffären. Den 6 mars 2012 avslöjade Sveriges Radio att FOI 2007 inlett det s.k. Projekt Simoom. Inom ramen för det militära samarbetsavtalet MOU som den dåvarande socialdemokratiska regeringen slöt med Saudiarabien 2005 skulle Totalförsvarets forskningsinstitut FOI genom ett bulvanföretag och i samarbete med flera svenska

Fel! Okänt namn på

företag leda arbetet med att bygga en fabrik för antitankvapen i Saudiarabien. Den borgerliga regeringen beslutade 2010 att förlänga det militära samarbetsavtalet med Saudiarabien och har dessutom gett sitt godkännande till Projekt Simoom.

Att Sverige bistår en av vår tids värsta diktaturer att utveckla sin kapacitet att producera militär utrustning står självklart i tydlig strid med ”målen för svensk utrikespolitik” och därigenom också med den svenska krigsmateriellagstiftningen. De många avslöjandena om hur det ansvariga statsrådet och de berörda myndigheterna agerat visar dessutom på de tydliga behoven av att öka transparensen i svensk vapenexport.

Vänsterpartiet kommer aldrig att stödja att Sverige bedriver militärt samarbete med ett land som Saudiarabien. Redan när det militära samarbetsavtalet granskades av konstitutionsutskottet 2006 valde Vänsterpartiet att reservera sig eftersom vi ansåg att avtalet stred mot den svenska krigsmateriellagstiftningen. Avslöjandena om Projekt Simoom understryker hur djupt problematiskt detta avtal är. Regeringen bör därför upphäva det militära samarbetsavtalet mellan Sverige och Saudiarabien. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 28 mars 2014

Hans Linde (V)

Torbjörn Björlund (V)

Siv Holma (V)

Jens Holm (V)

Kent Persson (V)